

№	MUNDARIJA	Page
1.	YANGI O'ZBEKISTON IQTISODIYOTI SHAROITIDA AHOLINI IJTIMOIIY HIMOYALASHNING MOLIYAVIY ZARURLIGI VA AHAMIYATI <i>Ametova Fotimajon Rozmatovna</i>	3
2.	ПРИМЕНЕНИЕ МСФО 17 В СТРАХОВОЙ СИСТЕМЕ УЗБЕКИСТАНА: ПЕРСПЕКТИВЫ ВНЕДРЕНИЯ И ПОТЕНЦИАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ. АНАЛИЗ РЕЗЕРВОВ И ЗАКОНОДАТЕЛЬНЫХ БАРЬЕРОВ <i>Баратова Динора Алишеровна</i>	6
3.	SUG'URTA POLISINI TANLASHDAGI MUAMMO VA AFZALLIKLAR <i>Yo'ldoshova Aziza Muzaffar qizi</i>	10
4.	O'ZBEKISTONDA "YASHIL SUG'URTA" MAHSULOTLARINI JORIY ETISH MASALALARI <i>Xasanov Farrux Ravshanovich</i>	13
5.	SUG'URTA TASHKILOTLARINING INVESTITSIIYA FAOLIYATINI TAKOMILLASHTIRISH <i>Umarova Gulnora Akromovna</i>	16
6.	O'ZBEKISTONDA AVTOMOBIL TRANSPORT SUG'URTASINI TAKOMILLASHTIRISH <i>Rustamov Sherzod Raxmataliyevich</i>	18
7.	O'ZBEKISTONDA AVTOTRANSPORT SUG'URTASINI RIVOJLANTIRISHDA XORIJ TAJRIBASINING O'RNI <i>Yakubova Nargiz Tursunbayevna, Rustamov Sherzod Raxmataliyevich</i>	20
8.	O'ZBEKISTONDA SUG'URTA TIZIMI VA UNDAGI XAVFLAR <i>Mirzamahmudova Madina Odiljon qizi, Akbaraliyeva Diyora</i>	22
9.	ПЕРСПЕКТИВЫ И БАРЬЕРЫ РАЗВИТИЯ ИСЛАМСКОГО СТРАХОВАНИЯ (ТАКАФУЛ) В УЗБЕКИСТАНА <i>Мурадова Дилдора Абдусалимовна</i>	26
10.	YASHIL SUG'URTA TURLARINI RIVOJLANTIRISH YO'NALISHLARI: ILMIY-NAZARIY VA AMALIY YONDASHUV <i>Erkaboev Yorbek Boirbekovich</i>	31
11.	MILLIY SUG'URTA BOZORIDA INFORMATSION RISKLARNI SUG'URTALASHNI TAKOMILLASHTIRISH <i>Xolbaev Azamat Yuldashovich</i>	34
12.	ПРЕИМУЩЕСТВА СТРАХОВАНИЕ И ЕГО РОЛЬ В ЭКОНОМИКЕ <i>Умарова Хурида Олимжоновна</i>	38
13.	OLIY TA'LIM MUASSASALARINI MOLIYALASHTIRISH MANBALARINI DIVERSIFIKATSIYALASH: HOMIYLIK MABLAG'LAG'LARIDAN FOYDALANISH <i>Dildora Bohodirovna Abdusattarova</i>	42
14.	SUVEREN KREDIT REYTING AGENTLIKLARINING BAHOLASH METODOLOGIYASIDAGI KAMCHILIKLARI TAHLILI <i>Tog'ayniyazov Shohzodbek Ural o'g'li</i>	45
15.	ЗЕЛЁНЫЕ ОБЛИГАЦИИ И КРЕДИТЫ: НОВЫЙ ВЕКТОР УСТОЙЧИВОГО РОСТА УЗБЕКИСТАНА <i>Гульмухамедова Дилбар Бахтиер кизи, Каримов Комилжон Хамидович</i>	48
16.	ЗЕЛЕНАЯ ЭКОНОМИКА УЗБЕКИСТАНА: ПУТЬ К УСТОЙЧИВОМУ РАЗВИТИЮ СТРАНЫ <i>Гульмухамедова Дилбар Бахтиер кизи</i>	51
17.	ПРОБЛЕМЫ ПЕРЕСТРАХОВАНИЯ И НИЗКОЙ КАПИТАЛИЗАЦИИ СТРАХОВЫХ КОМПАНИЙ: ОПЫТ УЗБЕКИСТАНА <i>Муминова Ансора Улугбек кизи</i>	54
18.	БАНК СЕКТОРИДА ФИРИБГАРЛИККА ҚАРШИ ҚУРАШИШДА СУНЪИЙ ИНТЕЛЛЕКТНИНГ ЎРНИ <i>Қозоқов Шаҳбоз Ортикбаевич</i>	57
19.	ЗЕЛЁНЫЕ ОБЛИГАЦИИ И КРЕДИТЫ: НОВЫЙ ВЕКТОР УСТОЙЧИВОГО РОСТА УЗБЕКИСТАНА <i>Гульмухамедова Дилбар Бахтиер кизи, Каримов Комилжон Хамидович</i>	61
20.	SUKUKLARNI JAHON AMALIYOTIDAGA O'RNI TAHLILI <i>Shohzodbek Adxatjonov Bobirjon o'g'li</i>	64
21.	AHOЛИ ДАРОМАДЛАРИ ТАРКИБИ ВА ТАРТИБГА СОЛИШНИНГ АМАЛДАГИ ҲОЛАТИНИ ТАҲЛИЛИ <i>Хожиев Жаҳонгир Душабаевич</i>	67
22.	MINTAQALARNI IQTISODIY RIVOJLANTIRISHNING METODOLOGIK ASOSLARI VA ULARNI TAKOMILLASHTIRISH <i>Toshaliyeva Saodat Toxirovna</i>	71

“O‘ZBEKISTON SUG‘URTA BOZORI” JURNALI TAHRIR KENGASHI A‘ZOLARI

1. Teshabayev To‘lqin Zakirovich (Kengash raisi, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti rektori, iqtisodiyot fanlari doktori, professor).
2. Maqsudov Davron Sanjarxo‘jayevich (Kengash raisi o‘rinbosari, Istiqbolli loyihalar milliy agentligi direktori o‘rinbosari).
3. Azimov Rustam Sadikovich (“O‘zbekinvest” eksport-import sug‘urta kompaniyasi” AJ bosh direktori, iqtisodiyot fanlari doktori).
4. Mehmonov Sultonali Umaraliyevich (Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti prorektori, iqtisodiyot fanlari doktori, professor).
5. Abdurahmonova Gulnora Qalandarovna (Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti prorektori, iqtisodiyot fanlari doktori, professor).
6. Sindarov Sherzod Egamberdiyevich (Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti prorektori, iqtisodiyot fanlari doktori, professor).
7. Zakirov Latif Xamidullayevich (Moliya vazirligi huzuridagi TKFJMS qoshidagi To‘lovlarni kafolatlash jamg‘armasi direktori).
8. Xalilov Oybek Nasirovich (O‘zbekiston sug‘urta bozori professional ishtirokchilari uyushmasi kengashi raisi).
9. Qurbonov Xayrulla Abdurasulovich (TDIU Xalqaro va milliy reytinglar bilan ishlash markazi rahbari, dots.).
10. Quldoshev Qamariddin Mansurovich (TDIU “Sug‘urta ishi” kafedrasida professori, DSc, bosh muharrir).
11. Zaynalov Jahongir Rasulovich (Samarqand iqtisodiyot va servis instituti “Moliya” kafedrasida mudiri, iqtisodiyot fanlari doktori, prof.).
12. Shennayev Xojayor Musurmanovich (TDIU “Sug‘urta ishi” kafedrasida mudiri, DSc, prof.).
13. Boyev Xabibullo Ismoilovich (TDIU “Sug‘urta ishi” kafedrasida professori, iqtisodiyot fanlari doktori).
14. Ortiqov Furqat A‘zamjonovich (“Kafil Sug‘urta” AK sug‘urta kompaniyasi direktorlar kengashi raisi).
15. Nurullayev Abdulaziz Sirojiddinovich (O‘zbekiston madaniyat va san‘at instituti professori, i.f.n. dots.).
16. Merident Randles (FSA, MAAA. Principal & Consulting Actuary. Katta maslahatchi, UNDP-Milliman Global Actuarial Initiative).
17. Ong Xie (FIA, FSAS. Dastur menejeri, UNDP-Milliman Global Actuarial Initiative. Olmosh: She/Her).
18. Hasanov Xayrulla Nasrullayevich (TDIU Besh tashabbus markazi rahbari, i.f.b.f.d.).
19. Mamadiyarov Zokir Toshtemirovich (TDIU “Moliya bozori va sug‘urta” kafedrasida mudiri, iqtisodiyot fanlari doktori).
20. Mutalova Dilorom Maxamadjanovna (TDIU “Soliqlar va soliqqa tortish” kafedrasida professori, iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori).
21. Imomov Hamdilla Hamdamovich (TDIU “Korporativ moliya va qimmatli qog‘ozlar” kafedrasida professori v.b., falsafa fanlari doktori).
22. Kenjayev Ilxom G‘iyozovich (TDIU Magistratura bo‘yicha dekan o‘rinbosari, i.f.b.f.d., dots.).
23. Yadgarov Akram Akbarovich (TDIU “Yashil iqtisodiyot” kafedrasida professori v.b., iqtisodiyot fanlari doktori).
24. Yuldashev Obiddin Toshmurzayevich (TDIU “Sug‘urta” kafedrasida professori v.b. i.f.d.).
25. Samadov Asqarjon Nishonovich (TDIU “Marketing” kafedrasida dotsenti, universitet Kengashi kotibi, fanlar nomzodi).
26. Baratova Dinara Alisherovna (TDIU “Sug‘urta” kafedrasida dotsenti, t.f.n. kotib).
27. Qarshiyev Daniyar Eshpo‘latovich (TDIU “Sug‘urta” kafedrasida dotsenti, i.f.n., bosh muharrir).
28. Nomozova Qumri Isoyevna (Bank-moliya akademiyasi dotsenti, PhD).
29. Hamdamov Shoh-Jahon Raxmat o‘g‘li (TDIU “Korporativ moliya va qimmatli qog‘ozlar” kafedrasida dotsenti, i.f.n.).
30. Maxmudov Samariddin Baxriddinovich (TDIU “Korporativ moliya va qimmatli qog‘ozlar” kafedrasida dotsenti, i.f.n.).

SUKUKLARNI JAHON AMALIYOTIDAGA O'RNI TAHLILI

Shoxbozbek Adxamjonov Bobirjon o'g'li

Toshkent Davlat Iqtisodiyot Universiteti

Korporativ moliya qimmatli qog'ozlar kafedrasida assistenti

sh.adxamjonov@tsue.uz

DOI: https://doi.org/10.55439/TNS/vol2_iss3/306

Annotatsiya: Bu maqolaning maqsadi Islom moliyaviy instrumentlarini o'rganish asosida, O'zbekistonda islom moliya instrumentlar shakillantirish va bu sohani rivojlantirishga qaratilgan. Shu bilan birga, maqolada Islom moliyaviy instrumentlarini o'ziga xos tomonlari yoritilgan, ushbu yo'nalishdagi jahon tajribasini o'rgangan holda, uni milliy moliyaviy amaliyotga tatbiq etish bo'yicha taklif va tavsiyalar ishlab chiqilgan.

Kalit so'zlar: Islom moliyasi, sukuk, islom moliyaviy instrumentlar, islom moliya institlari, islom kapital bozori.

Abstract: The purpose of this article is to develop Islamic financial instruments in Uzbekistan based on the study of Islamic financial instruments. At the same time, the article highlights the specific aspects of Islamic financial instruments, and after studying global experience in this direction, proposals and recommendations have been developed for its implementation in national financial practice.

Keywords: Islamic finance, sukuk, Islamic financial instruments, Islamic financial institutions, Islamic capital market.

Абстрактный: Цель данной статьи - формирование исламских финансовых инструментов в Узбекистане и развитие этой области на основе изучения исламских финансовых инструментов. В то же время, в статье освещаются особенности исламских финансовых инструментов, и, изучив в мировой опыт в этой области, разработаны предложения и рекомендации по их внедрению в национальную финансовую практику.

Ключевые слова: Исламские финансы, сукук, исламские финансовые инструменты, исламские финансовые институты, исламский рынок капитала.

Kirish (Введение/Introduction).

So'ngi yillarda islom moliyasi va islom moliyaviy instrumentlariga bo'lgan talab vaqt sayin ortib bormoqda, shuni takidlab o'tish keraki bunday islom moliya instrumentlariga musulmon axolisi kam bo'lgan mamlakatlarham qiziqish bildirmoqda. Islom moliya tizimi bugungi kunda jahon moliya bozorida o'zini ta'sirini o'tkazib kelmoqda juda ko'plab korporatsiya va moliyaviy institutlar bunday instrumentlarni joriy qilish ortib bormoqda.

Xususan Malayziya, Turkiya Indoneziya Saudiya Arabistoni, Birlashgan Arab Amirli va birqancha mamlakatlar sukuk bozorida jadalik bilan rivojlanib bormoqda. Yoqridagi mamlakatlarning ichida eng katta ulushga Malayziya egalik qilib kelmoqda va u mamlakat yetakchi bo'lib kelinmoqda, shuni takidlash lozimki Malayziyada yashil sukuklar ham juda tez suratlarda rivojlanmoqda.

Jahon islom moliyaviy instrumentlar bozorida hilma hillik va jozibardolik ortib bormoqda bunga misol Buyuk Britaniya va boshqa g'arb mamlakatlaridam sukuk bozoriga qiziqishini bildirmoqda va o'z bozorlarida joriy qilimoqdalar. Islom moliyaviy instrumentlar bozoriga asosan davlatlar qiziqish uyg'otkan bo'lsa endilikda hususiy sektor o'rtasida ham rivojlanmoqda.

Bizning mamlakatimizda islom moliyasini rivojlantirish va joriy qilish bo'yicha harakatlar olib bormoqda. Mamlakatimizda joriy qilinishi yaxshi samara berishini takidlash lozim va bizning qimmatli qog'ozlar bozorimizni jozibadorligini yanada oshirishi va investitsiya oqimini yanada boyitishi likvidlikni yana oshirishi mumkin.

Adabiyotlar tahlili. (Обзор литературы / Literature review).

Islom moliyasi jahon olimlari va moliya institutlari tomonidan keng o'rganilgan bolib, o'rganish darajasi yanada ortib bormoqda. Biz taqiqot ishimizda quyida olilmalar fikriga to'xtalib o'tamiz.

Ahmad Tajuddin Rozman va Nurul Afifa Azmi o'zlarining "ashil sukuk, ekologiya muammolari va strategiyasi" [1] nomli maqolasida Malayziyadagi dolzarb va eng muammoli ekologik muammolarni aniqlashga qaratilgan va ularni yashil sukuk muammoni moliyaviy jihatdan qanday hal qilishi mumkinligi haqidagi "Yashil sukuk"

tashabbusi bilan bog'lab Malayziya hukumati uchun strategiya yaratishda ba'zi takliflar bergan. Malayziyadagi 2020-yilgacha bo'lgan suv toshqinlari, havo ifloslanishi, ichimlik suvi tanqisligi kabi muommolar ko'rib chiqilgan va yashil sukuklar emissiyasi qay darajada foydali ekanligi ilmiy jihatdan asoslab berilgan. Felicia HM Liu, Karen PY Lai, "Yashil ekologiya: Malayziyada yashil sukuk va uning rivojlanishi" [2] nomli maqolasida yashil sukukning Malayziya davlat qurilishiga hissa qo'shishdagi qarama-qarshiliklari va cheklovlarini ko'rib chiqqan. Ma'lumotlar Kuala Lumpurdagi moliyaviy tashkilotlardan yig'ilgan bo'lib, har bitta emissiya qilingan yashil sukuklarning maqsadi tahlil qilingan. Shuningdek, yashil sukuk va yashil bondlar o'rtasidagi farqli jihatlar taqqoslab chiqilgan. Jiyanov Uktam Panjiyevich va Norboyeva Maftuna Shavkat qizi o'zlarining "Yashil sukuk emissiyasi: malayziyadan misollar" [3] nomli ilmiy maqolalarida yashil sukuklar bo'yicha izlanishlar olib borgan va Malayziya tajribasi o'rganib o'zlarining ilmiy xulosalarini bergan. Abrorov Sirojiddin o'zining "Islom fond indekslarining an'anaviy fond indekslari bilan tashqi shok omillar bo'yicha qiyosiy tahlili" [4] nomli maqolasining izlanishlarida ayrim mamlakatlarda jumladan Malayziya va BAA mamlakatlarida sukuk emmissiyasi bo'yicha o'rganishlar olib borgan va O'zbekiston uchun taklif va xulosalarini shakillantirgan. Xulosa qilib aytganda, har bir inson o'zining e'tiqodidan kelib chiqqan holda moliya xizmatlaridan foydalanishga haqli va hozirgi kunda dunyo bo'ylab an'anaviy moliya xizmatlariga alternativ yechimlar yaratilgan zamonda yashayapmiz. Ya'ni, islom moliyasi xizmatlari shariat qoidalariga asoslangan va ularga ribo aralashmaydi. Shuningdek, o'tkazilgan tadqiqotlar natijasida islom moliyasi aktivlari yildan-yilga ko'payib borayotganini ko'rishimiz mumkin.

Tadqiqot usullari (Методология/Methodology).

Maqolani tayorlash jarayonida turli ma'lumot va ilmiy ishlardan foydalanilgan. Ushbu ma'lumotlar islom moliya instrumentlari, jahon sukuk bozori islom moliyasi islom moliya institutlari va boshqa shu kabi yo'nalishlarga asoslanadi. Keltirilgan statistika ma'lumotlar aniq bo'lishi uchun ishonchli manbalardan olingan.

Tahlil va natijalar (Анализ и результаты. Analysis and results).

"Islom moliyasining innovatsion vositalaridan biri bo'lgan sukuklar, shariat qonunlariga mos ravishda chiqarilgan qimmatli qog'ozlar sifatida, global moliyaviy bozorda tobora katta ahamiyat kasb etmoqda. Ushbu tahlil natijalari sukuklarning tuzilishi, chiqarilish mexanizmlari, bozor tendensiyalari, investorlar manfaatlari va iqtisodiy ta'sirini kompleks tahlil qilishga qaratilgan. Bizning o'rganishlarimiz davomida quyidagi statistik ma'lumotlarni o'rgandik Endi taxlil natijalar va statistik ma'lumotlar yuzlanadigan bo'lsak xalqaro islom moliyasini 2024 yil bergan hisobotiga ko'ra quyidagi ma'lumotlar shakilantrilgan. [5]

1-grafik. Global sukuk haqida ma'lumot.¹

Yuqoridaga garafikdan ko'rinib turiptiki 2023 yilga kelib "Jahon bo'yicha sukuk emissiyasining umumiy hajmi (uzoq muddatli va qisqa muddatli) 212 milliard AQSH dollarini tashkil etdi bu Sukukning asosiy moliyalashtirish vositasi sifatidagi yetakchi mavqeini tasdiqlaydi va quyidagi diagrammada ko'rsatilganidek, global sukuk emissiyasi 2023-yilda 2022-yildagi 182,7 milliard AQSH dollariga nisbatan yiliga taxminan 16 foiz yoki 212 milliard AQSH dollari miqdorida ijobiy o'sishni qayd etdi.

2023-yil davomida emissiya hajmi asosan Osiyo, GCC, Afrika va boshqa ba'zi mintaqalarda suveren sukuk emissiyasi bilan bog'liq bo'lgan bo'lsa, Malayziya sukukning umumiy bozorida hukmronlik qilishda davom etmoqda, Saudiya Arabistoni va Indoneziyadan emissiyalar o'sish tendensiyasini saqlab qoldi va yaxshi hajm bilan o'sdi. Sukuk emissiyasi Bahrayn, Turkiya, Afrika mintaqasi va boshqalar kabi ba'zi boshqa davlatlar ham sukukni muntazam ravishda chiqargan.

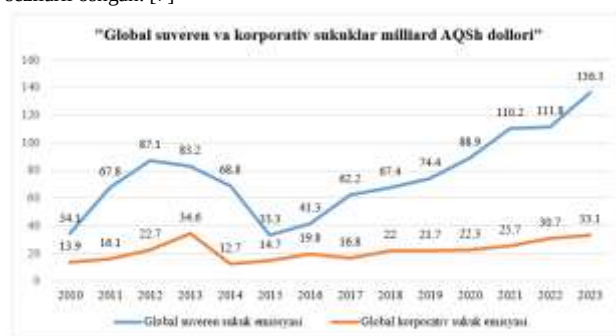

1-diagramma. Jami global uzoq va qisqa sukuk haqida ma'lumot. 2

2010-yilda qisqa muddatli sukuk emissiyasi hajmi 2022-yildagi 62,7 milliard AQSH dollari emissiyasiga nisbatan 72,7 milliard AQSH dollarini tashkil etdi, bu yillik 15,99 foizlik ikki xonali o'sishni anglatadi. Shuni ham ta'kidlash kerakki, uzoq muddatli emissiyada ham yillik 16,08% ga o'sish qayd etildi. 2023-yilda emissiya hajmi 2022-yilga nisbatan 139,3 milliard AQSH dollarini tashkil etdi. [6]

2-grafik. Uzoq va qisqa muddatli sukuklar haqida ma'lumot³

Yuqoridagi ko'rsatkichdan ko'rinib turiptiki 2010-yilda yilda Uzoq muddatli sukuklar 4.23 milliard AQSH dollari tashkil qilgan, bu ko'rsatkich 2023-yilga kelib uzoq muddatli sukuk 41.14 milliard AQSH dollorda chiqarilgan va 11.54 milliard AQSH dollorda qisqa muddatli sukuk chiqarilgan. Bu ko'rsatkich ko'rinib turiptiki sukuk emissiyasi sezilarli oshgan. [7]

2-diagramma. Global suveren va korporativ sukuklar haqida ma'lumot⁴

Yuqoridagi jadvaldan ko'rinib turiptiki, suveren sukuk emissiyasi global sukuk bozorining rivojlanishiga asosiy hissasini qo'shdi va 2023-yilda 2022-yildagi 111,80 milliard AQSH dollari miqdoridagi emissiyasiga nisbatan 21,9 foizga yoki 136,3 milliard AQSH dollariga o'sdi. Shunu ta'kidlash joizki Saudiya Arabistoni, Indoneziya, Malayziya, BAA, Turkiya, Bahrayn, Qatar, Nigeriya va boshqalar boshchiligidagi suveren, emitentlar sukuk bozoriga mustahkam poydevor qo'yishda davom etmoqda. [8]

Xulosa (Заключение/Conclusion).

Yuqoridagi tadqiqotlar va tahlillar shuni ko'rsatadiki, Islom moliyasi va uning instrumentlari jahon miqyosida tez rivojlanmoqda, moliya bozorining jozibadorligini oshirib bormoqda. Ayniqsa, Malayziya, Saudiya Arabistoni va BAA kabi mamlakatlarning muvaffaqiyatli tajribalari bu sohani o'rganish va O'zbekiston moliya tizimiga moslashtirish uchun qimmatli manba hisoblanadi.

Shu bilan birga, Islom moliyasi risklardan xoli degan tushunchani to'g'ri talqin qilish kerak. Uning aniq mexanizmlarini chuqur o'rganib, potentsial xavflarni minimallashtirgan holda milliy moliya tizimiga tatbiq qilish zarur darkorligini takidlab o'tishim zarur.

Islom moliyasi instrumentlaridan oqilona foydalanish O'zbekiston uchun yangi iqtisodiy imkoniyatlar yaratishi va barqaror rivojlanishga yordam berishi mumkin. Lekin buni amalga oshirish uchun bir qancha mexanizmlar va qattiq nazorat olib borish kerak.

Xulosa qilib aytganda, Islom moliyasi tamoyillari asosidagi yechimlar O'zbekiston moliya tizimini yanada rivojlantirish va iqtisodiy taraqqiyotga muhim hissa qo'shish imkoniyatiga egadir. Biroq, bu jarayonni muvaffaqiyatli amalga oshirish uchun tizimli yondashuv va barcha zarur shart-sharoitlarni yaratish talab etiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

- 1.Ahmad Tajjudin Rozman, Nurul Afiah Azmi, (2021) Green Sukuk, Environmental Issues and Strategy, 2021, doi:10.1088/1755-1315/1067/1/012085.
- 2.Felicia HM Liu, Karen PY Lai, (2021) Ecologies of green finance: Green sukuk and development of green Islamic finance in Malaysia, 2021, DOI: 10.1177/0308518X211038349

- 3.Jiyanov Uktam Panjiyevich va Norboyeva Maftuna Shavkat qizi
file:///C:/Users/Professional/Downloads/Yashil_sukuk_emissiyasi_malayziyadan_misollar%20(1).pdf
- 4.Abrorov Sirojiddin (2024) Islom fond indekslarining an'anaviy fond indekslari bilan tashqi shok omillar bo'yicha qiyosiy tahlili
https://www.researchgate.net/publication/378984975_Islom_fond_indekslarining_an'anaviy_fond_indekslari_bilan_tashqi_shok_omillar_bo'yicha_qiyosiy_tahlili
5. <https://www.iifm.net/>
6. Баратова Динора Алишеровна. (2025). Применение мсфо 17 в страховой системе узбекистана: перспективы внедрения и потенциальные проблемы. Анализ резервов и законодательных барьеров. Insurance Market of Uzbekistan, 2(3), 6–9. https://doi.org/10.55439/INS/vol2_iss3/288
7. Xasanov Hayrullo Nasrullayevich. (2025). Korporativ tuzilmalarda aksiyalar bozorida moliyaviy resurslar jalb qilishni takomillashtirish. Insurance Market of Uzbekistan, 2(1), 38–40. https://doi.org/10.55439/INS/vol2_iss1/252
8. Valiyeva Sayyora Xushbakovna. (2022). Improving the economic efficiency of investment projects in uzbekistan. Web of Scientist: International Scientific Research Journal, 3(5), 1533–1540. <https://doi.org/10.17605/OSF.IO/H8S7X>.